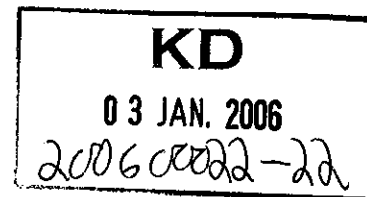

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høring - Forslag til endringer i opplæringsloven - Opplæring i helseinstitusjoner og barneverninstitusjoner

Utdanningsforbundet viser til høringsdokumentet der følgende kriterier for en ny modell for opplæringsansvaret i institusjoner legges til grunn:

- Et godt opplæringstilbud til beboerne under institusjonsoppholdet, og god oppfølging over til eventuelt hjemmeskole og lokalmiljø.
- Likhet i kvaliteten på opplæringstilbudet. Kvaliteten i opplæringstilbudet til den enkelte bør i størst mulig grad være den samme enten institusjonen er offentlig eller privat, og uavhengig av institusjonstype.
- Lett å praktisere. Det bør være en modell som er lite byråkratisk, der nødvendige beslutningsprosesser i forbindelse med opplæringen går raskt, og der det er færrest mulig oppgjørsordninger i etterkant av institusjonsoppholdet.
- Klar plassering av opplæringsansvaret, faglig, juridisk og økonomisk. Det vil si at det forvaltningsnivået som har det finansielle og juridiske ansvaret, også har ansvaret for at skoledriften/opplæringen fyller kravene i opplæringsloven, og har reell innflytelse på opplæringstiltakene og omfanget av disse.

Departementet legger også vekt på en del viktige forhold som må ivaretas i det videre arbeidet. Det gjelder blant annet muligheten for at institusjonene kan legge opp til at skoletilbudet blir en integrert del av behandlingstilbudet, og at en bevarer mulighetene for individuell tilrettelegging av tilbud der det ikke er nødvendig å skille mellom rettighetslever og ikke-rettighetslever.

Utdanningsforbundet vil understreke at opplæringstilbudet til elevene ved helse- og barnevernsinstitusjoner – samtidig som det må være en integrert del av behandlinga - må defineres som opplæring/undervisning og ikke som behandling. Opplæringa må være forankret i et pedagogisk fagmiljø og krever høy grad av spesialpedagogisk spisskompetanse. Driften må sikres gjennom en oversiktlig, trygg og forutsigbar finansiering og legges til et forvaltningsorgan som har opplæring i fokus.

Utdanningsforbundet går inn for at det faglige, juridiske og økonomiske ansvaret for all opplæringa i helseinstitusjoner og barnevernsinstitusjoner legges til den fylkeskommunen der institusjonen ligger. Institusjonen skal sørge for nødvendige lokaler dersom opplæringa skjer på institusjonen. Vi mener at modellen i alternativ 1 og 2 best ivaretar opplæringsrettighetene til pasienter både ved statlige og private helseinstitusjoner og barn til som er plassert ved barnevernsinstitusjoner, både private og offentlige. Alternativene vil gi institusjonenes skoler et forvaltningsorgan å forholde seg til, forenkle administrasjonen og bør kunne sikre en oversiktig finansiering og økonomi.

Fylkeskommunen er et forvaltningsorgan som også ellers har skole drift som et sentralt område. Dette gir trygghet for at det opplæringsfaglige blir ivaretatt. Fylkeskommunen har allerede pedagogisk kompetanse både når det gjelder videregående opplæring generelt og knyttet opp mot institusjonsopplæring. Fylkeskommunen bør, blant annet gjennom et samarbeid med kommunene, også kunne skaffe seg nødvendig kompetanse for grunnskoleopplæring. Fylkeskommunalt ansvar vil lettere kunne sikre et opplæringstilbud likeverdig med det ordinære og lette overgangen fra opplæring i institusjon til opplæring i ordinær skole.

Helseforetakene har ikke tilsvarende pedagogisk kompetanse. De har heller ikke et naturlig opplæringsansvar, slik at dette området lett kan bli skadelidende og prioriteres lavt av en et foretak med et overordnet fokus på helsetjenestene. Det vil være uheldig å bringe inn et nytt forvaltningsnivå som ikke har opplæringsansvar etter opplæringslova. Alternativet vil være et brudd på prinsippet om at kommunesektoren skal ha ansvar for grunnopplæringa og føre til at staten må opprette de nødvendige hjelpetjenester som kreves i opplæringslova med forskrift. Utdanningsforbundet går derfor imot alternativ 3 og 4.

Verken alternativ 5 eller 6 vil løse problemene med uforutsigbarhet, usikkerhet og byråkratiske oppgjørordsordninger mellom institusjonene og de ansvarlige hjemkommuner og fylkeskommuner. Utdanningsforbundet går imot disse alternativene, som ikke gir trygghet verken for institusjonenes skoler, eller for at elevenes rettigheter etter opplæringslova blir ivaretatt.

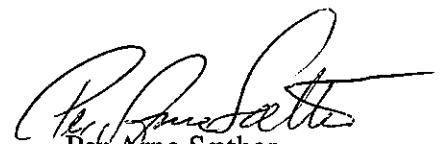
Samtidig som Utdanningsforbundet mener at ansvaret for all opplæring i helseinstitusjoner og barnevernsinstitusjoner skal legges til den fylkeskommunen der institusjonen ligger, mener vi at det må innføres en særordning for de 5 institusjonsskolene som i dag ligger under Statped. Disse institusjonsskolene er finansiert over statsbudsjettet kap. 230 Kompetansesenter for spesialundervisning.

Vi kan ikke se at disse institusjonenes funksjoner og oppgaver er vurdert i høringsdokumentet. Det betyr også at deres plass i systemet ikke er vurdert ut fra hvilke statlige tjenesteytelser de utfører for opplæringssektoren. Blant annet arbeider Sunnaas sykehus med omdanning av sin virksomhet fra skole til spesialpedagogisk kompetansesenter etter oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Det er også varslet en gjennomgang av Statped som et ledd i evalueringen av Kunnskapsløftet. På denne bakgrunn mener Utdanningsforbundet at disse institusjonsskolene fortsatt må opprettholdes som en del av Statped-systemet.

Med vennlig hilsen
for Utdanningsforbundet

Torbjørn Ryssevik
avdelingssjef

Per Arne Sæther
senforkonsulent